

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi Zwierzchności gminy Jabłonowa i okolicznych gmin w sprawie ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w obrebie c. k. Starostwa kołomyjskiego z siedzibą w Jabłonowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 26. stycznia 1889 przekazał nam Wysoki Sejm do załatwienia petycyę Zwierzchności gminy Jabłonowa i innych gmin okolicznych, w której upraszają o ustanowienie w tamtejszej okolicy nowego c. k. sądu powiatowego z siedzibą w Jabłonowie. Ponieważ gmina Jabłonów i inne w tej samej sprawie wniosły już petycyę do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, a Wydział powiatowy w Kołomyi w sprawozdaniu swem z d. 14. lutego 1889 LW. 8138/89 o poparcie takowych upraszał, przeto Wydział krajowy zarządził bliższe dochodzenia w tej sprawie i rezultat takowych przedstawia Wysokiemu Sejmowi

Okręg c. k. sądu powiatowego w Peczyńżynie w roku 1880 liczył 27.923 ludności, okręg c. k. sądu w Kosowie 42.653. Z powodu jednak znacznego rozwoju przemysłu naftowego w tej okolicy, ludność okręgu sądu powiatowego w Peczyńżynie powiększyła się tak dalece, że okoliczność ta skłoniła gminy więcej oddalone od Peczyńżyna do wniesienia petycyi o rozdział dotychczasowego okręgu sądowego na dwa. i ustanowienia nowego c. k. sądu z siedzibą w Jabłonowie.

W petycyi tej i oddzielnych podaniach wniesionych do Wydziału Rady powiatowej w Kołomyi, oświadczyły się za Jabłonowem następujące gminy:

1. Akreszory	z ludnością	.	.	733
2. Bania Berezowska	„	.	.	888
3. Berezów wyżny	„	.	.	1.274
4. Berezów niżny	„	.	.	2.919
5. Łucza	„	.	.	1.007
6. Łuczki	„	.	.	251

7. Tekucza	z ludnością	1.070
8. Kowalówka	"	392
9. Myszyn	"	1.875
10. Stopezatów	"	1.739
11. Jabłonów	"	1.629
Razem z ludnością		13.787

Prócz tego oświadczyły się z chęcią należenia do Jabłonowa dwie gminy z powiatu sądowego kosowskiego, a mianowicie :

12. Utoropy z ludnością	1.555
13. Kosmacz	3.023
Zatem ogólna ludność	13.365

mogłaby stanowić okręg nowego c. k. sądu powiatowego w Jabłonowie.

Przy uwzględnieniu podobnego projektu pozostała ludność przy okręgu sądowym w Peczeniżynie wynosiłaby tylko 14.136 osób podług spisu ludności z r. 1880, która jednak podług doniesienia Wydziału Rady powiatowej w Kołomyi z dnia 6. maja 1890 LW. 20.13090 wynosi obecnie w dziewięciu pozostać mających w tym okręgu gminach, jako to: Kluczów wielki, Kluczów mały, Kniaźdwór, Markówka, Młodiacy, Peczeniżyn, Rungury, Słoboda Rungurska i Ropa Rungurska 17.787 osób.

Z tego powodu jak również z uwagi na utrudnioną terenem górskim komunikację i na znaczną odległość, bo 36 kilometrów wynoszącą Jabłonowa od Peczeniżyna, a Tekuczy, Berezowa i innych ku południowi położonych do 50 kilometrów, Rada powiatowa w Kołomyi w uchwale swej z dnia 21. czerwca 1889 usilnie popiera sprawę otwarcia nowego c. k. Sądu w Jabłonowie.

Natomiast c. k. Sąd krajowy wyższy we Lwowie na podstawie przeprowadzonych przez podwładne sobie organa sądowe dochodzeń, w memoriale przedłożonym c. k. Ministerstwu sprawiedliwości z d. 2. kwietnia 1890 r. a nam przy odczwie tejże daty do L. 2.201 komunikowanym, sprzeciwia się kreowaniu nowego sądu z siedzibą w Jabłonowie, głównie ze względu na małe zaludnienie pozostać mających gmin przy c. k. sądzie powiatowym w Peczeniżynie po oddzieleniu przyłączyć się mających do nowego sądu w Jabłonowie. Dalej kwestyonuje c. k. Sąd wyższy istotną chęć niektórych gmin, pragnących przyłączenia do nowego sądu w Jabłonowie z powodu zmiennych lub obojętnych oświadczeń się ich w uchwałach Rad gminnych, a wreszcie z powodu znacznych kosztów, jakieby ponosić musiał skarb państwa na urządzenie ubikacyi potrzebnych na pomieszczenie sądu w Jabłonowie.

Wydział krajowy jednak nie może podzielać tych zapatrywań c. k. Sądu wyższego krajowego, raz z tej przyczyny, że wyjątkowo ludność okolicy Peczeniżyna skutkiem rozwoju przemysłu naftowego powiększyła się w międzyczasie od r. 1880 do 1890 o 3.595 osób, co da na przyszłość c. k. sądowi powiatowemu w Peczeniżynie dostateczną cyfrę zaludnienia, aby mógł należycie funkcjonować. Powtóre że nie można przywiązywać większej wagi do oświadczeń gmin względem kreowania sądu w Jabłonowie, albowiem dotyczące organa sądowe wymagały od nich deklaracyi co do przyścia z pomocą c. k. rządowi pewnymi ofiarami na rzecz skarbu państwa, a wiadomo, że włościanie nasi pod tym względem są bardzo ostrożni i wstrzemięźliwi.

Wreszcie sprawa znacniejszego wydatku ze strony funduszu państwowego na pierwsze urządzenie c. k. sądu powiatowego w Jabłonowie wobec rzeczywistej potrzeby i korzyści dla mieszkańców tej okolicy nie może stanowić przeszkody do stawiania w tym kierunku żądań ze strony Reprezentacyi krajowej.

Z tego powodu uwzględniając podania gminy Jabłonowa i innych, wnosimy :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 (Nr. 59 Dz. u. p.) udziela c. k. rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla dogodności mieszkańców powiatu kołomyjskiego ustanowienie tam trzeciego c. k. sądu powiatowego z siedzibą w Jabłonowie, do okręgu którego należałoby przydzielić gminy i obszary dworskie a) z okręgu c. k. sądu powiatowego w Peczeniżynie: Akreszory Bania, Berezowska, Berezów wyżny, Berezów niżny, Łucza, Łuczki, Tekucza, Kowalówka, Myszyn, Stopezatów i Jabłonów, zaś z okręgu c. k. sądu pow. w Kossowie: Utoropy i Kosmacz.

Lwów, dnia 7. października 1890.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr Damian Sawczak.

Członek Wydziału krajowego.

